

Po válce

Poměry poválečné neuklidňovaly se tak rychle, jak jsme si zprvu mysleli. Když nastal mír, domnívali jsme se, že je konec všem svízelm. Duševní život ovšem je docela jiný v svobodné republice, než jaký byl za starého Rakouska, ale těžké hospodářské pohromy, jež zavinila válka, nedají se tak snadno odstraniti a proto budou ještě určitou řadu let zatěžovati občanstvo.

Kolkování peněz

Následkem války bylo úplné znehodnocení peněz (asi na 1/10 předválečné hodnoty). Naše vláda snažila se proto co nejrychleji osamostatniti naši měnu od ostatních států vzniklých z rozpadlého Rakouska tím, že již v březnu 1919 nařídila okolkování hotových peněz papírových.

Při tom se polovina peněz zadržela. Tehdy bylo v Morkovicích odevzdáno k okolkování přes 2 mil. Kč! Současně z vkladů v peněžních ústavech bylo 15% zadrženo. Všechny zadržené peníze byly zase vráceny, hlavně na daních.



Nové daně

Velká břemena válečných dluhů vyžadovala zvýšeného státního příjmu, který se musel dosíci novými daněmi. Byla to zejména progressivní daň z majetku a z přírůstku hodnoty, daň z obratu a převodu statků, daň z válečných zisků a daň moučná.

Následkem nedostatku bytů byl vydán zákon o ochraně nájemníků.

Maďarský vpád na Slovensko

Mladá republika nebyla ušetřena otřesů hned na svém počátku. Již v červnu 1919 bylo třeba odraziti vpád Maďarů na Slovensko. Situace tehdy byla vážná, takže nařízena výjimečná ustanovení a válečné úkony. Česká Obec Sokolská nařídila odvod svého členstva od 20 – 50 let, kterému se u nás všichni povinní členové ochotně podvolili. K povolání odvedených však nedošlo; přesto 2 členi dobrovolně k sokolským četám na Slovensko narukovali.

Císař Karel v Maďarsku

V roce 1921 rozčeřena znovu hladina našeho života záletem excísaře Karla do Maďarska. 27. října nařízena mobilizace gážistů a mužstva v záloze roč. 1895 a mladších. Husarský tento podnik Karlův brzy likvidoval, takže 11/XI nařízena demobilizace. Povolání mužstva i obyvatelstvo naše až na malé výjimky osvědčilo v tomto případě svou lásku a věrnost k republice.

28. říjen

Památný den našeho osvobození 28/X byl vždy spontánně oslavován od všeho a považován za svátek. Již 28/X 1919 oslavován plánovitě podle domluvy všech spolků, stran a obecního zastupitelstva.

28/X 1920 oslaven slavnostní schůzí obecního zastupitelstva v nově otevřené zasedací síni, z níž zaslán telegram panu prezidentu Masarykovi.

28/X 1922 odhalen pomník padlých na Masarykově náměstí.

28/X 1923 v pětileté výročí samostatnosti tábor lidu na náměstí pod protektorátem obecního zastupitelstva a za účasti školních dětí mluvil ředitel Fr. Hrab.

Spolková činnost po válce

Všechny spolky za války jevíly činnost ochromenou, neustaly-li vůbec v práci. Nejčileji i za války pracoval Sokol. Proto hned po převratu, když vrátili se členové – vojáci, převzali správu, kterou za války vedly jen ženy, do svých rukou a vedli hned jednotu k dalšímu rozvoji. V červnu 1921 oslavil Sokol důstojně své 50ti leté trvání.

1871 1921

Naše věc není pro strach *ale pro národ veškerý!*

Ve dnech 25. a 26. června 1921.

OSLAVA
SOLETÉHO TRVÁNÍ

Tělocvičné jednoty „SOKOL“ v Morkovicích
spojená se
zájezdem Sokolské župy Hanácké.

POŘAD:
V sobotu 25. června v 8 hodin večer v sále bratra
Pospíšila slavnostní divadelní představení:
STAŘÍČEK HOLUŠA.
Hra ze života slezského lidu o 4 jednáních od Fr. Šokla-Tůmy.
V titulní úloze pohostinně vystoupí autor.

OSOBY:

Dr. Kolářka, starý Hanys, lékař v Opavě	Kotlařík, starosta obce a hostinský
Helena Vojtíš, učitelka	Báratka, jeho dcera
Přemysl, jeho syn	Radka, jeho sestra
Vojtěch, střelník v Opavě	Majer, učitel, správce brárek
Pravoslav, učitel na škole	Hájek, jeho syn
Marja	Polák, jeho žena
STANÍČEK HOLUŠA, výmekář, starý	Polák, jeho syn
„Chálap“	Polák, jeho syn
Styba, šil, vrátník, starý Pilemmer,	Polák, jeho syn
starý „Holešovský“.	Polák, jeho syn

Děvčata, koláři, bučovníci a lid různého věku.
Hraje dle: Dějiny naší Opavy. – Díl 1. a 2. jednání na starém Holušově. II. jednání
vystupí kancelní ve cvičnici hostinský „Černý“, III. a IV. jednání v záhradě hostinský
Kučel. – Díl před vypravěním cvičení v záhradě od poloviny vpravo do konce řady.

V neděli dne 26. června:

Dopoledne: 1. Vítání hostů na nádraží. - 2. O 10. hod.
promenádní koncert na Masarykově nám.
3. O 11. hodině slavnostní valná hromada.

Odpoledne: 1. O 1. hodině vítání hostů před místností
spolkovou. - 2. O 2. hod. seřazení průvodu
na Nádražní třídě. 3. Proslov na náměstí
a odchod do Sokolské zahrady.

VEŘEJNÉ CVIČENÍ
morkovické jednoty s tímto pořadem:

1. Národní tance - žáci, žačky.	5. Skupiny - dorost.
2. Prostná - žačky.	6. Simulanní cvičení na
3. Prostná s praporky - žáci.	trojích bradlech - muži.
4. Prostná - dorostenci.	7. Cvičení s kruhy - ženy.
8. Prostná slovenská - muži.	

Po cvičení
veselice, buffet, rybolov, kolo štěstí atd.

Vstupné na sobotní divadelní představení: Křeslo 6 Kč, I. místo
5 Kč, II. místo 4 Kč, k stání 3 Kč.
Předprodej vstupenek u sestry K. Vávrové.

Vstupné do zahrady 5 Kč a 1 Kč daně. - Příplatek
na sedadlo 1 Kč.
Bratři v sokolském kroji do zahrady platí poloviční vstupné.
Hudba Sližanská.

NA ZDAR! **SOKOL.**





řeč bratra Kaňáka na Náměstí

žačky – sestra Tálská



žáci – bratr R. Horák

dorost – bratr J. Churý



ženy

muži

V roce 1922 přikročil k stavbě vlastní Sokolovny. 4. června byl položen základní kámen, do něhož vložena listina: L. P. 1922, ve čtvrtý rok trvání republiky československé a padesátém a prvním roce trvání těl. jednoty Sokol v Morkovicích, vystavěna tato tělocvična péčí, láskou a obětavostí bratrstva sokolského a dobrých občanů z místa i okolí ku prospěchu obce i vlasti. Kéž vyrůstá zde vždy pokolení zdraví, síly, krásy, dobra a pravdy.“ Kdo uváží, že budova tato, pro celek určená, vystavěna nákladem téměř 600 000 Kč jen z obětavosti jednotlivců, uzná, že čin takový, který je ozdobou naší obce, vynucuje si úctu a uznání i u lidí nestejného smýšlení. Kéž dílo toto, vyrostlé z nadšení po osvobození vlasti a posvěcené láskou a prací občanů, slouží vždy svému účelu, tj. mravnímu a tělesnému rozvoji našeho lidu. Slavnostní otevření Sokolovny stalo se 24/VI 1923. Od té doby stává se Sokolovna kulturním a zábavním střediskem pokrokových Morkovic a okolí.



27.5.1922 – kopání základů



4.6.1922 – kladení základního kamene



8.6.1922



10.6.1922



27.6.1922



3.7.1922



31.7.1922 – kladení traverzy pod galerii



13.8.1922



17.8.1922



20.8.1922



28.8.1922 – „válkování hůry“



úprava zahrady

Katolické organizace koupily v roce 1920 Králíkův hostinec na Masarykově náměstí a přezvaly jej na „Katolický dům pro Morkovice a okolí“.

Sociální demokraté po rozkolu strany v roce 1920 všichni téměř přestoupili do čl. strany komunistické a v souhlase s tím také „Dělnická těl. jednota“ přeměnila se ve „Federovanou děl. těl. jednotu“, tj. komunistickou.

V obsáhlejším tomto úvodě snažil jsem se podati stav obce od 60tých let minulého století až do doby, kdy se kronika začne psáti. Vlastní letopis veden bude od 1. ledna 1924.

V Morkovicích 2. září 1924.

Vlad. Zapletal